

Danmarks Apotekerforening

Analyse

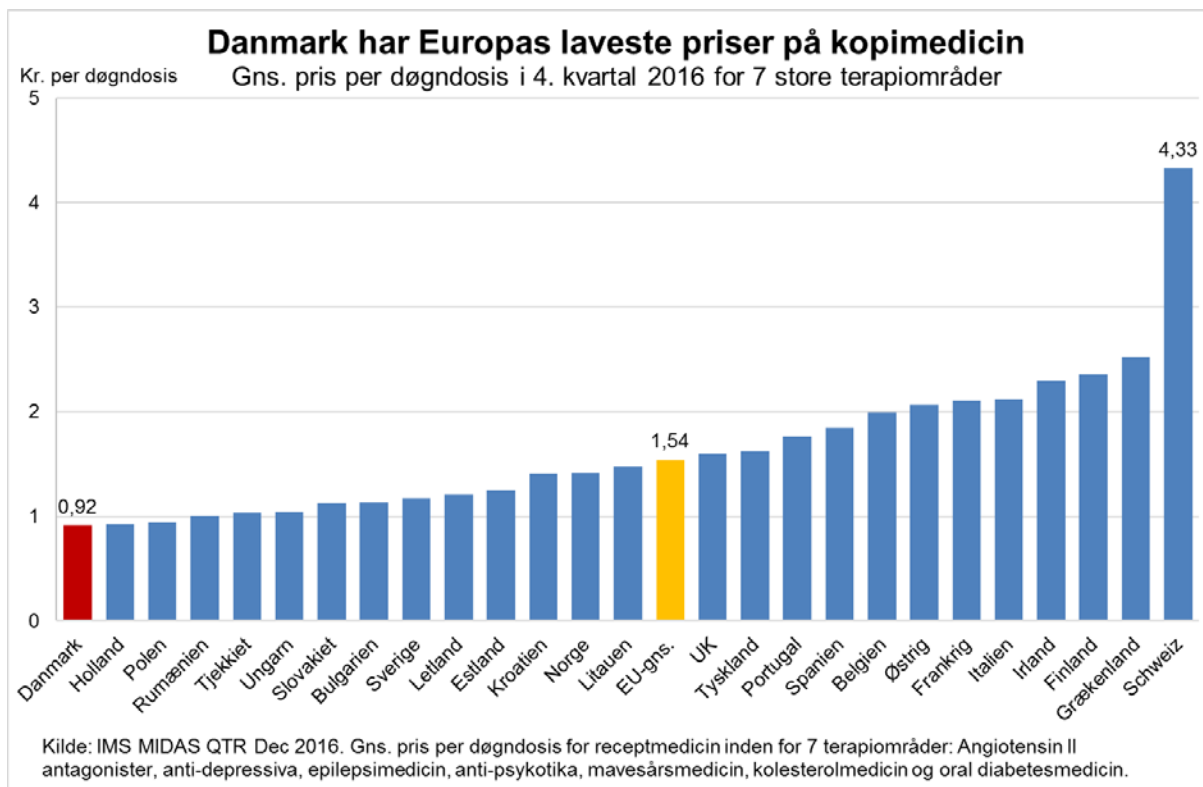
14. juni 2017

Danmark har igen Europas billigste kopimedisin

Danske apoteker havde igen i 2016 Europas laveste priser på generika - såkaldt kopi-medisin – blandt 26 europæiske lande. Det viser en ny undersøgelse fra det internationale analyseinstitut Quintiles IMS. Forklaringen er, at Danmark har Europas mest frie og skarpe generiske priskonkurrence på apoteksmedicin. Konkurrencen understøttes af apotekernes effektive substitution til den billigste pakning, og af at medicin-tilskuddet følger prisen på den billigste kopi. På grund af patentudløb og skarp generisk priskonkurrence er apotekets medicinpriser halveret siden 2000. I samme periode er de generelle forbrugerpriser omvendt steget med over 30 procent. Alene i 2016 faldt apotekets medicinpriser i gennemsnit med 4,7 procent. Udgifterne til medicin-tilskud på apoteket er i dag 1,6 milliard kroner lavere end i 2007, selv om der udleveres 28 procent mere medicin. Det skyldes både prisfald og lavere tilskudsprocent.

Med en gennemsnitspris på 92 øre per døgndosis er Danmark det land i Europa, der har de laveste medicinpriser for syv store behandlingsområder, der er udsat for generisk konkurrence. I gennemsnit koster et døgn behandling med disse lægemidler 40 procent mindre i Danmark end EU-gennemsnittet. I Danmark er to tredjedele af den medicin, apotekerne udleverer, billig kopimedisin.

Et effektivt dansk prissystem og apotekernes effektive substitution til den billigste pakning har i en længere årrække sikret Danmark en topplacering over lande med de billigste lægemidler udsat for generisk konkurrence.

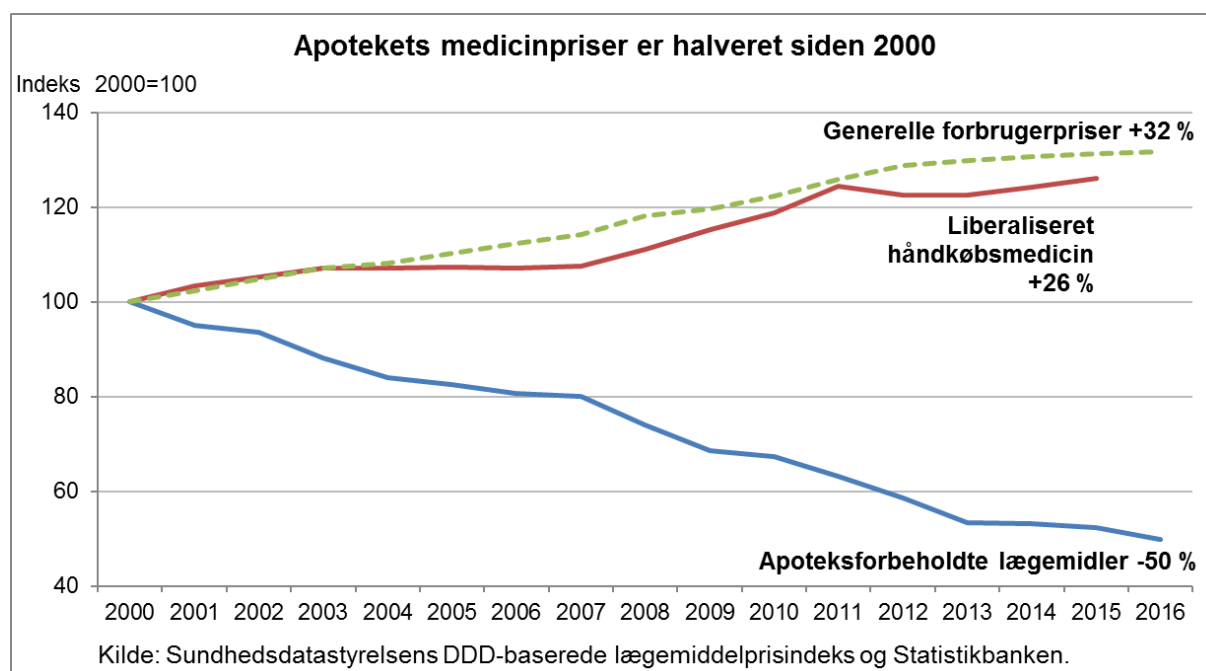

I Holland og Polen er priserne kun en smule højere end i Danmark. I Rumænien, Tjekkiet og Ungarn er priserne på kopimedicinen ca. 10-15 procent højere, mens det i de baltiske lande, Sverige og Norge er 25-50 procent dyrere at købe kopimedicinen set i forhold til Danmark. En [analyse af de skandinaviske priser på kopimedicin](#) viste i 2016, at det ville koste cirka 1 milliard kroner mere at købe det danske forbrug af kopimedicin til svenske eller norske priser (korrigeret for momsforskelle).

Quintiles IMS undersøgelsen tager udgangspunkt i den gennemsnitlige behandlingspris per døgn for receptpligtige, orale lægemidler, der er udsat for generisk konkurrence, inden for syv store behandlingsområder. Undersøgelsen omfatter kolesterol-sænkende medicin, blodtryksmedicin, epilepsimedicin, antipsykotisk medicin, oral diabetesmedicin samt lægemidler mod depression og mavesår. I analysen beregnes gennemsnitsprisen pr. døgn dosis for alle de faktisk udleverede lægemidler – både originalmedicinen og kopimedicinen – inden for hver af de syv behandlingsområder i de enkelte lande.

Apotekets medicinpriser er halveret siden 2000

Apotekets medicinpriser faldt med 4,7 procent i 2016 i forhold til året før¹. Dermed er priserne på apoteksforbeholdte lægemidler i gennemsnit halveret i forhold til prisen i 2000. Til sammenligning er de generelle forbrugerpriser ifølge Danmarks Statistiks forbrugerprisindeks steget med over 30 procent i samme periode.

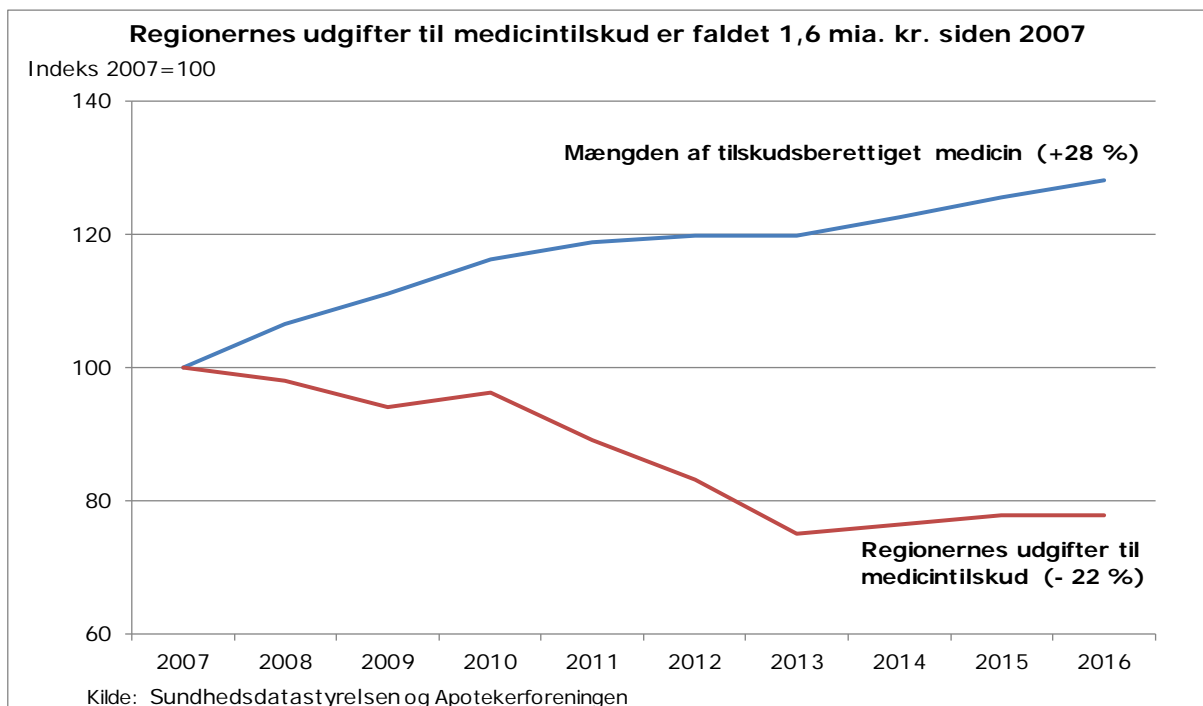
Efter en politisk beslutning blev en række håndkøbslægemidler i 2001 liberaliseret til salg uden for apotekerne. Siden da er priserne for liberaliserede håndkøbslægemidler frem til 2015 i gennemsnit steget til 26 procent over niveauet fra 2000. Det svarer nogenlunde til stigningen i de generelle forbrugerpriser på godt 30 procent. Liberaliseringen har således reelt ikke givet lavere priser.

Som følge af forsinkede og ufuldstændige indberetninger fra detailhandelsbutikkerne foreligger der endnu ikke oplysninger om detailhandlens salg og priser for de liberaliserede håndkøbslægemidler i 2016.

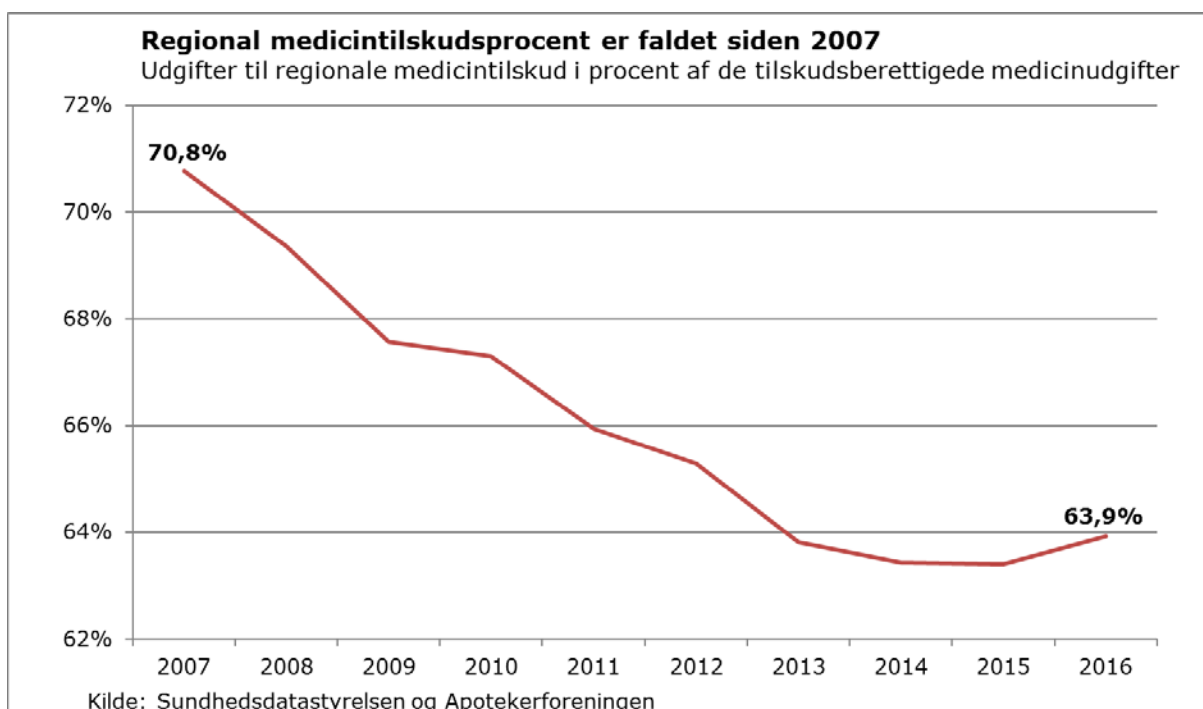
¹ Kilde: [Sundhedsdatastyrelsens DDD-baserede lægemiddelprisindeks](#), ekspeditionspris.

Mere medicin for færre tilskudskroner

64 procent af borgernes udgifter til tilskudsberettiget medicin på apoteket betales af sygesikringens medicintilskud. De offentlige udgifter til tilskud til apoteksmedicin var med 5,7 milliarder kroner uændret fra 2015 til 2016, selvom der blev udleveret to procent mere tilskudsberettiget medicin. Det skyldes, at prisen per døgndosis faldt 2,7 procent, mens den gennemsnitlige tilskudsprocent steg med 0,5 procentpoint, jf. dette [link](#).

Udgifterne til medicintilskud var i 2016 1,6 milliarder kroner – 22 procent - lavere end i 2007. Samtidig blev der udleveret 28 procent mere tilskudsberettiget medicin. Der udleveres således mere medicin for færre tilskudskroner. Prisfald er en væsentlig del af forklaringen. Men forhøjelse af egenbetalingsgrænsen i 2008 og prisregulering af beløbsgrænserne har også medført en lavere tilskudsprocent end i 2007.

Sådan fastsættes prisen på medicin

14 dages licitationer og skarp generisk konkurrence

Danmark har Europas mest frie og skarpe priskonkurrence på apoteksforbeholdt medicin. Det er ikke apotekerne, der fastsætter prisen. Det gør leverandørerne af medicin, der kæmper om at være billigst ved en slags licitation hver 14. dag. Apotekerne tilbyder kunderne den billigste variant af et lægemiddel. Cirka 20 millioner gange om året skifter apotekerne således lægens dyrere ordinerede lægemiddel ud med en billigere generisk variant. Derfor vinder den billigste leverandør næsten hele markedet i 14 dage. Det giver meget skarp konkurrence og nogle af Europas laveste priser på lægemidler udsat for generisk konkurrence.

To tredjedele af den mængde medicin, danskerne får udleveret på apotekerne, er kopimedicin. Prisen på medicin, der stadig er beskyttet af et patent, ligger mere på niveau med resten af Europa.

Patentbeskyttet medicin

Aftaler mellem staten og industrien lægger loft over priserne på patentmedicinen. Patentet gør det nemlig reelt ikke muligt at opnå en effektiv markedsfølsom pris-konkurrence. Når først lægen har ordineret et lægemiddel, hvor der pga. patent kun er én producent, er apotekerne nemlig forpligtet til at købe dette lægemiddel, uanset hvilken (apoteks-)indkøbspris (inkl. grossistavance), som producenten fastsætter.

Selv hvis en grossist var villig til at nedsætte sin avance, har en producent med patent på et lægemiddel ikke noget markedsøkonomisk incitament til også at nedsætte prisen over for apotekerne og medicinbrugerne, fordi patentet udelukker konkurrence (bortset fra evt. parallelimport af samme producents lægemidler fra andre lande). Derfor styres priser på patentbeskyttet medicin normalt i stedet af regulering eller af frivillige prisloftsaftaler som i Danmark.

Apoteksavance

Oven i apotekernes indkøbspris skal apotekerne lægge en fast lav, stramt styret avance, så de lave indkøbspriser sendes videre til medicinbrugerne som lave udsalgspriser. Det enkelte apotek får en fast avance på 14 kroner og 46 øre per pakning receptmedicin, uanset om medicinen koster 50 kroner eller 500 kroner. Derudover beregnes en avance som en lille andel af lægemidlets pris. Den går fuldt ud til at betale afgifter til det offentlige og til omfordeling, der sikrer apoteker og apoteksfilialer i yderområder og til at sikre vagtåbne apoteker mv.

Prisen er den samme på alle apoteker i hele landet. Reguleringen sikrer, at det ikke er dyrere at blive syg på landet end i de større byer. Når apotekerne sælger liberaliseret medicin, vitaminer, hudpleje og plastre, nedsætter det prisen på apoteksforbeholdt medicin. Det sørger den økonomiske regulering af apotekerne for.